

"Вплив безробіття у молодому віці на рівень бідності у подальшому житті на прикладі європейських країн"

Ганна Вахітова, Ольга Ніколаєва (Київська школа
економіки)

Олена Нізалова, Гінтаре Малісаускайте (Університет
Кента)

Це дослідження виконано рамках проекту ЕХСЕРТ.
Проект ЕХСЕРТ отримав фінансування від Європейського Союзу

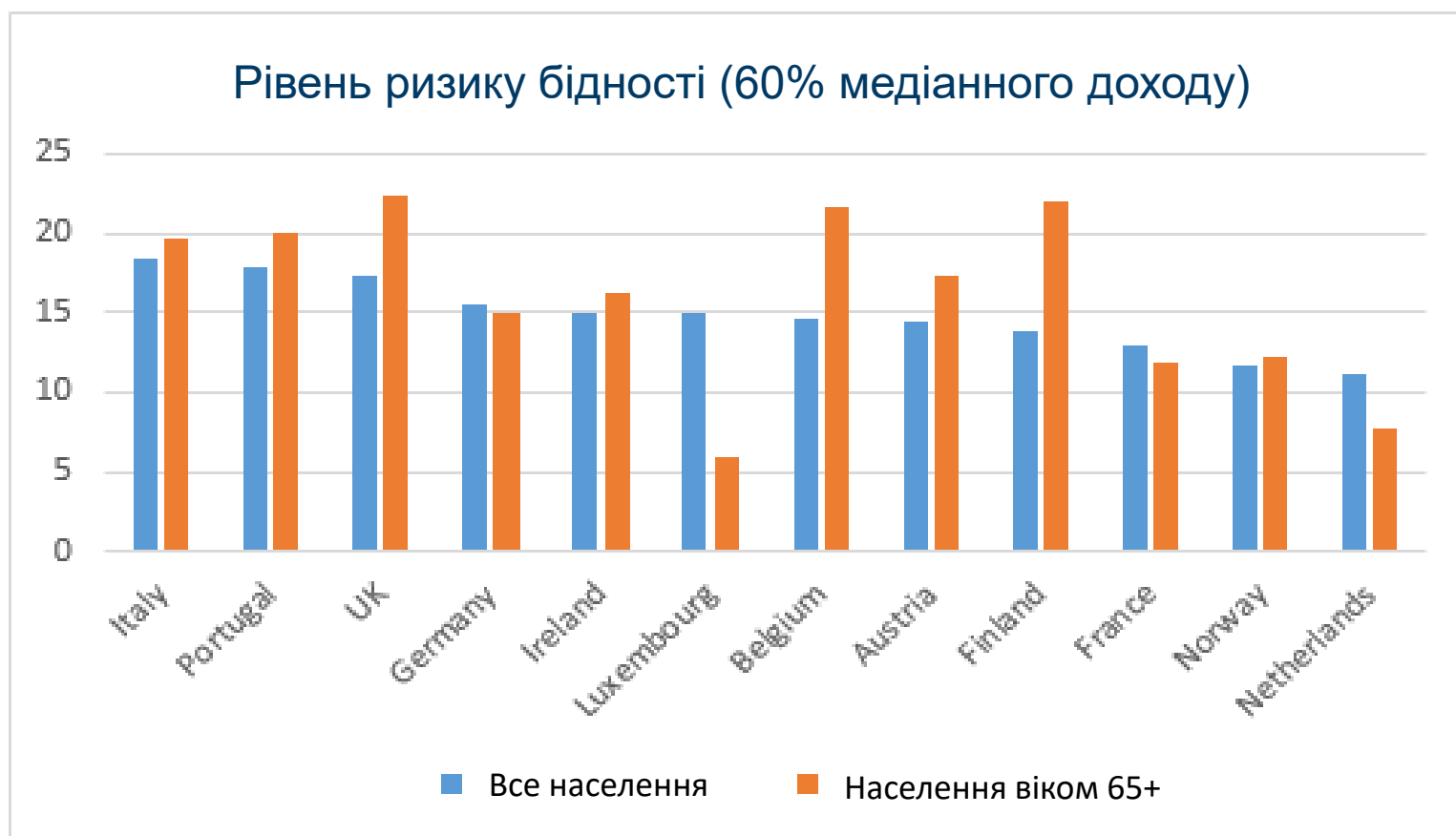
Мотивація

За останні кілька десятиліть рівень загальної відносної бідності (стан недостатнього доходу та ресурсів для підтримки прийняттого життєвого рівня в суспільстві, де вони живуть) залишався досить високим в Європі (Європейська мережа боротьби з бідністю)

- **Дитяча бідність у Великобританії** досягла 30%, найвищий рівень з 2010 року.
- **В Італії** проживає найбільше в Європі людей, яким загрожує бідність, - 18 мільйонів людей; **понад 4 мільйони людей живуть в умовах абсолютної бідності.**
- Навіть із покращенням економіки в **Іспанії кожна третя** людина все ще живе в бідності, яка визначається як життя на 8000 євро або менше на рік.

Мотивація

Джерело даних: Євростат, EU-SILC; period 2014 – 2015

Мотивація

Бідність у старості відносно більш згубна.

- Люди похилого віку **менш здатні брати участь у ринку праці**, їм доводиться покладатися на щедрість родичів та / або пенсійну систему чи систему соціального захисту, що робить їх більш вразливими до бідності.
- Підвищений ризик неможливості задовольнити медичні потреби (Park et al., 2016).

Негайний ефект безробіття в молодості ніби очевидний.

Мотивація

Короткострокові зв'язки між безробіттям та бідністю

- Мікро: зменшення припливу доходів (короткострокова бідність для молоді (Julkunen, 2002; Aassve et al., 2006))
- Макро: бідність більш поширена в країнах з вищим рівнем безробіття у працездатному віці (Чжен, 2017).

Бути безробітним не обов'язково означає бути бідним.

- Підтримка сім'ї (Julkunen, 2002)
- Культурні відмінності в заощадженнях (Podesta and Marzadro, 2017; Aassve et al., 2006)
- Соціальний захист (Чжен, 2017)
- Система соціального захисту (Chzhen, 2017)

Мотивація

Середньострокові наслідки безробіття

Прямі ефекти

- Знецінення людського капіталу (Gorlich and de Grip (2009), McFadden (2008), Polonskyi and Shapovalova (2010))
- «замкнуте коло безробіття» (Skare and Druzeta, 2016; Anand and Lea, 2011)
- сигнал статусу безробітного та пов'язана з ним статистична дискримінація (Bonoli (2014), Karren and Sherman (2012), Skibitsky (2103))
- неможливість заощадити та / або інвестувати

Непрямі ефекти

- негативний вплив на психічне (Huegaerts et al. (2017)) та фізичне (Vaalavuo (2016)) здоров'я
- підвищений ризик споживання алкоголю та тютюнопаління (Nizalova and Norton (2017), Mossakowski and Krysia (2008))
- зменшення самоконтролю (Bernheim et al. (2015), Carvalho et al. (2016), Spears (2011))
- негативний вплив на майбутню зайнятість (Biewen (2009))

Мотивація

Довгостроковий ефект безробіття не вивчався

Безробіття в молодому віці може мати особливо згубний вплив на бідність у старості:

- Молоді люди можуть мати гірший доступ до **ресурсів** для запобігання наслідкам безробіття (брак знань, недостатність страхового стажу або внесків)
- Безробіття в роки формування може призвести до формування поганих трудових **звичок** та соціалізації в маргінальних колах

Наукова новизна

- Емпірично досліджуємо довготривлий ефект безробіття серед молоді (на бідність в старості)
- Розглядаємо суб'єктивні та об'єктивні показники бідності
- Контролюємо вплив численних соціально-економічних змінних в дитячому віці
- Контроль за екзогенністю безробіття

Висновки

Безробіття серед молоді негативно впливає на ризик бідності в старості.

- Безробіття збільшує ступінь матеріальної депривації,
- зменшує чисту вартість активів домогосподарств,
- і призводить до того, що люди відчують себе менш економічно захищеними (не в змозі звести кінці з кінцями та не вистачає грошей, щоб дозволити собі те, що вони хотіли б робити)

Ефект діє через шлюбний та освітній канали, а також за рахунок меншого використання приватних пенсійних програм.

Дані

SHARE – європейське мультидисциплінарне та міжнаціональне панельне опитування, п'ять хвиль даних

- Респонденти: особи віком 50+ (хвиля 2 та хвиля 5)
- Не в будинку престарілих
- 9155 чоловіків та 9730 жінок

SHARELIFE - ретроспективне додаток до опитування SHARE 2008/09 про здоров'я, старіння та вихід на пенсію

- дані про кожну роботу тривалістю 6+ місяців та про кожен період бездіяльності тривалістю 6+ місяців.

Країни: Австрія, Німеччина, Швеція, Нідерланди, Іспанія, Італія, Франція, Данія, Греція, Швейцарія, Бельгія, Чехія, Польща, Ірландія

Показники бідності

Об'єктивні

- 60% середнього медіанного доходу
  - Сума всіх джерел
  - Одне питання
- Індекс матеріальної депривації

Суб'єктивні

- Здатність звести кінці з кінцями
- "Як часто ви думаєте, що дефіцит грошей заважає вам робити те, що ви хочете робити?" (Так / Ні)

Заощадження

- Чиста вартість активів домогосподарства
- Індивідуальний пенсійний рахунок

Показники безробіття

- Сумарні роки безробіття у віці 15-29 років.
- **(Хоча б один) епізод безробіття (1/0)** у віці 15-29 років.
- Втрата роботи через **зовнішні** причини (закриття заводу чи фірми), (1/0)

Контрольні змінні

- Три вікові групи (50-59, 60-69, 70+)
- Здоров'я в дитячому віці (вік від 0 до 15 років)
- Соціально-економічний статус у віці 10 років
- Контроль здібностей у віці 10 років (рейтинг з математики та мови)
- Досвід війни в дитячому або юнацькому віці

- Посади батьків
- (не)здорові звички батьків
- Країна проживання

- Альтернативне використання часу (тренінги / навчання, догляд за членами сім'ї тощо)
- Вища освіта, наявність офіційного шлюбу до 30 років

Усі регресії оцінюються окремо для чоловіків і жінок

Таблиця 1. Вплив безробіття в молодому віці на бідність

	Чоловіки		Жінки	
	Сумарні роки безробіття	Епізод безробіття	Сумарні роки безробіття	Епізод безробіття
А. Об'єктивні показники бідності				
Ризик бідності ¹ , сумарний дохід обрахований як сума всіх надходжень	0.010**	0.038*	0.006*	0.011
Ризик бідності ¹ , сумарний дохід за підрахунками респондента	0.002	0.016	0.002	0.002
Індекс матеріальної депривації ²	0.010**	0.024**	0.008**	0.021**
В. Суб'єктивні показники бідності				
Важко звести кінці з кінцями ¹	0.012**	0.063**	0.007*	0.017
Не вистачає грошей ³	0.007+	0.052**	0.013**	0.047*
С. Заощадження				
Чиста вартість активів ⁴	-15,924**	-87,500**	-10,428**	-48,380**
Ймовірність приватного пенсійного рахунка ³	-0.012*	-0.041*	-0.005	-0.015

Джерело: Власні обрахунки на даних SHARE та SHARELIFE.

Примітки: ** p<0.01, * p<0.05, + p<0.10 ¹ Граничні ефекти з моделі probit з множинним підбором (multiple imputations), ² коеф-ти МНК регресії, ³ Граничні ефекти з моделі probit, ⁴ коеф-ти МНК регресії з множинним підбором (multiple imputations)

Аналіз чутливості

Окрім 60% медіанного доходу, застосовувалися пороги 50% та 70%

Результати однакові для всіх трьох індикаторів; величина ефекту трохи збільшується, коли поріг зміщується вгору.

Зовнішні причини втрати роботи

Гіпотеза: втрата роботи із зовнішніх причин зменшує вплив безробіття на бідність

Результати: причини безробіття серед молоді на бідність не впливають. Незважаючи на те, що змінна екзогенності безробіття по-своєму впливає на окремі результати, включення її до регресій не зменшує ефекту безробіття.

Висновки

Безробіття зберігає значний вплив на різноманітні показники бідності більш ніж 20 років.

Масштаби ефекту, як правило, менші для жінок, незважаючи на те, що у віці від 15 до 29 років в середньому вони з однаковою (порівняно до чоловіків) імовірністю втрачають роботу та накопичують більший досвід безробіття.

Ефект пояснюється частково через канал заощаджень: люди, які отримують досвід безробіття в молодому віці, підходять до пенсійного віку з меншою чистою вартістю активів та менш схильні мати приватний пенсійний рахунок.

Дякую!

<http://www.except-project.eu/>

Це дослідження виконано рамках проекту EXCEPT.

Проект EXCEPT отримав фінансування від Європейського Союзу за програмою Горизонт 2020, грантова угода No 649496